

Nd.

195. Frumvarp

til áfengislaga.

Flm.: Jón A. Jónsson, Bergur Jónsson, Ólafur Thors, Hannes Jónsson, Guðbr. Ísberg, Magnús Jónsson, Bernharð Stefánsson, Lárus Helgason, Bjarni Ásgeirsson, Jónas Þorbergsson, Jóhann Þ. Jósefsson.

I. KAFLI.

Almenn ákvæði.

1. gr.

Áfengi telst samkvæmt lögum þessum hver sá vökvi, sem meira er í en 2¼% af vinanda að rúmmáli. Duft, kökur og annað, er þau efni eru í, sem sundur má leysa í vökva og hafa nefndan áfengisstyrkleika, skal fara með sem áfengan drykk.

2. gr.

Veiti Alþingi með sérstökum lögum heimild til tilbúnings áfengs öls á Íslandi, skal það, að því leyti sem þau lög ná til, vera undanþegið ákvæðum þessara laga um tilbúning, sölu og veitingar í landinu.

II. KAFLI.

Innflutningur áfengis.

3. gr.

Bíkisstjórninni einni er heimilt að flytja hingað til lands áfenga drykki eða áfengisvökva, hverju nafni sem nefnist. Áfengisverzlun ríkisins annast innflutninginn.

Sendiræðismönnum erlendra ríkja skal þó heimilt að flytja frá útlöndum hæfilegan áfengisforða til heimilisþarfa sinna án tollgreiðslu og álagningar, en tilkynna skulu þeir Áfengisverzlun ríkisins í hvert skipti, er innflutningur á sér stað.

4. gr.

Nú kemur skip frá útlöndum, og er skipstjóra þá skylt að tilkynna löggæzlumanni þegar í stað, eða um leið og hann sýnir skipsskjölin, hvort nokkurt áfengi sé í skipinu og hve mikið.

Nú hefir skipið áfengi frá útlöndum, sem ekki er flutt inn samkvæmt heimild í 3. gr., og skal þá löggæzlumaður á hinni fyrstu höfn, er skipið kemur til, setja embættisinnsgli sitt fyrir hið aðflutta áfengi, og ábyrgist skipstjóri, að engu áfengi sé skotið undan innsigli og að innsigli séu ekki brotin eða af áfenginu tekið fyrr en skipið er alfarið frá landinu, enda gangi löggæzlumaður úr skugga um það, áður en skip lætur úr síðustu höfn, að innsiglin séu heil og ekkert hafi verið tekið af áfenginu. Þó má skipið hafa hæfilegan skipsforða af áfengi óinnsiglaðan, en aldrei má gefa eða selja af þeim forða öðrum en skipverjum.

Skrá yfir innsiglað áfengi og óinnsiglaðan skipsforða áfengis skal fylgja skipinu og samrit af skránni liggja hjá þeim, er innsiglaði.

Dómsmálaráðherra ákveður með reglugerð, hvað teljast skuli hæfilegur skipsforði af vinum, svo og um varnir gegn misnotkun hans.

Löggæzlumaður skal jafnan rannsaka á fyrstu höfn, hvort áfengi er í skipi, hvort heldur skipið er islenzkt eða erlent. Hefir hann vald til þess að opna hirz-ur skipverja og farþega og rannsaka aðra staði í skipinu, til þess að ganga úr skugga um, hvort áfengi sé þar.

Skipstjóri ber ábyrgð á brotum skipverja gegn þessari grein, en farþegar á farangri sínum.

Fyrirmæli þessarar greinar ná ekki til herskipa eða skemmtiferðaskipa.

5. gr.

Strandi skip hér við land og hafi meðferðis áfengi, eða berist þvílíkt vogrek á land, skal hreppstjóri í forföllum lögreglustjóra þá þegar taka áfengisilátin til varðveislu og innsigla þau. Hann segir lögreglustjóra tafarlaust til áfengisins, og kemur lögreglustjóri því til geymslu á óhultum stað.

Sé eigandi kunnur, skal tilkynna honum með fyrstu ferð um björgun áfengisins. Kjósi hann innan 12 mánaða frá tilkynningu, að það sé sent úr landi á hans kostnað, skal það gert, ella sé það eign rikissjóðs. Sama er, ef eigandi gefur sig fram samkvæmt auglýsingu, og skal þá telja frestinn frá því, að hann segir til sín.

Gefi enginn eigandi sig fram áður en hinn lögskipaði auglýsingafrestur er útrunninn, skal áfengið eign rikissjóðs.

6. gr.

Enginn má taka við neinskonar ólöglega aðfluttu áfengi úr skipi hér við land eða í islenzkri landhelgi né heldur taka við áfengi á floti, hvort sem hann gerir það endurgjaldslaust eða gegn endurgjaldi.

Landhelgi telst samkvæmt þessum lögum 4 sjómilur á haf út frá stórstraumsfjöruborði, og sé talið frá yztu skerjum og hólum, er upp úr sjó koma, enda teljast firðir og vikur í landhelgi, allt það, sem landmegin verður innan við beina línu, er dregin sé þar milli nesja, sem næst fjarðarmynni verða 12 sjómilur, og 4 sjómflur til hafs frá þeirri línu.

III. KAFLI.

Tilbúningur áfengis.

7. gr.

Bannað er að brugga á Íslandi eða búa til áfenga drykki eða áfengisvökva og gera drykkhæft það áfengi, sem er eða gert hefir verið óhæft til drykkjar, sbr. þó 2. gr.

8. gr.

Upptæk skal gera og ónýta öll áhöld, sem nota á eða hafa verið notuð við bruggun eða tilbúning áfengra drykkja eða til þess að gera drykkhæft það á-

fengi, sem ódrykkhæft var. Áfengi það, sem búið hefir verið til eða aftur gert drykkhæft, skal og upptækt ásamt ilátunum. Andvirðið rennur í rikissjóð.

IV. KAFLI.

Sala og veitingar áfengis.

9. gr.

Áfengisverzlun ríkisins annast sölu áfengis þess, sem ríkið flytur inn samkvæmt 3. gr. Heimilt er henni að leggja á áfengið allt að 100%, miðað við verð þess, hingað komið, að tolli viðbættum.

10. gr.

Heimilt er Áfengisverzlun ríkisins að selja annað áfengi en það, sem um ræðir í lögum nr. 3, 4. apríl 1923, á útsölustöðum í kaupstöðum landsins, nema meiri hluti viðkomandi bæjarstjórnar greiði atkvæði gegn því.

Áfengisverzluninni er og heimilt að setja á stofn nýja útsölastaði áfengis, þó aðeins í kauptúnum, sem hafa yfir 300 íbúa. Áður en útsalan er sett á stofn skal fara fram atkvæðagreiðsla kosningabærra manna í kauptúninu, eða í viðkomandi hreppi, ef kauptúnið er ekki hreppur út af fyrir sig, um það, hvort útsalan skuli leyfð. Atkvæðagreiðslan skal fara fram á almennum hreppsfundi. Verði meiri hluti greiddra atkvæða móti útsölnunni, skal hún ekki leyfð.

11. gr.

Heimild til þess að selja aftur áfengi, er keypt hefir verið af Áfengisverzlun ríkisins eða útsöllum hennar, hafa þeir einir, er hér greinir:

1. Lyfsalar og læknar, sem rétt hafa til lyfjasölu, þó eingöngu þau vín, sem talin eru í lyfjaskrá, og aðeins til lyfja. Smáskammtalæknum, sem lækn-ingaleyfi hafa samkvæmt lögum, er og heimilt að selja smáskammtalyf með vinanda í, er þeir kaupa í innlendum lyfjabúðum, enda fylgi pöntun þeirra meðmæli hlutaðeigandi lögreglustjóra.
2. Veitingastaðir þeir, sem rétt hafa til veitingar áfengra drykkja, þó aðeins til neyzlu á staðnum og með þeim takmörkunum, er veitingaleyfið og reglugerð ákveður.
3. Sala vinanda til eldsneytis, er gerður hefir verið óhæfur til drykkjar, skal lúta sömu reglum og um venjulegar verzlunarvörur gilda.

12. gr.

Dómsmálaráðherra hefir heimild til þess að leyfa veitingahúsum í kaupstöðum veitingar á vinum þeim, er um ræðir í lögum nr. 3, 4. apríl 1923. Hann getur og leyft veitingar annara vina, ef leyfisbeiðni fylgja meðmæli hlutaðeigandi bæjarstjórnar, og með þeim skilyrðum um veitingastað og veitingatíma, sem bæjarstjórnin setur.

13. gr.

Dómsmálaráðherra setur reglugerð um sölu og veitingar vina samkvæmt þessum kafla. Ákveðið skal meðal annars í reglugerðinni, að áfengissölubúðir

skuli lokaðar frá hádegi á laugardögum og aðfangadögum stórhátíða til kl. 9 að morgni næsta virkan dag.

Brot gegn ákvæðum reglugerðarinnar varða refsingu samkvæmt lögum þessum.

V. KAFLI.

Meðferð áfengis í landinu.

14. gr.

Áfengi má ekki afhenda né veita neinum, sem er bersýnilega ölvaður, og ekki heldur yngri mönnum en 21 árs, og varðar sektum samkvæmt 32. gr., ef út af er brugðið.

15. gr.

Allt það áfengi, sem Áfengisverzlunin lætur af hendi, skal merkt innsigli hennar. Fintist ólöglegt áfengi í vörzlum manns, skal honum skylt að færa sönnur á, hvernig hann hafi fengið það. Geri hann það ekki, skal hann sæta sektum samkvæmt 24. gr.

16. gr.

Með þeirri undantekningu, sem í 10. og 11. gr. segir, skal öllum óheimilt að veita, selja eða láta af hendi áfengi til annara manna gegn því, að gjald eða annað verðmæti komi fyrir.

17. gr.

Láti nokkur viðgangast ólöglegan tilbúning áfengis, ólöglega sölu eða geymslu þess í húsum sínum eða á landi sínu, skal hann sekur samkv. 30. gr. Sama refsing liggur við, ef skip, bátur eða flutningatæki eru með vitund og vilja eigandans notuð til geymslu, flutnings eða sölu ólöglegs áfengis.

18. gr.

Bannað er að neyta áfengis í veitingastofum, veitingatjöldum eða öðrum stöðum, þar sem veitingar fara fram.

Ekkert félag manna má hafa um hönd í félagsskap áfengisveitingar né heldur má áfengisnautn fara fram í félagsherbergjum, hvort sem þau eru í húsi félagsins eða annara, nema leyfi lögreglustjóra komi til.

VI. KAFLI.

Ölvun.

19. gr.

Hver sá, sem sökum áberandi ölvunar veldur óspektum eða hneyksli á almannaferi, opinberum samkomum eða skipum hér við land, skal sæta ábyrgð samkvæmt lögum þessum.

20. gr.

Hver sá embættismaður eða starfsmaður ríkisins, sem er ölvaður, þegar hann er að gegna embætti sínu eða starfi, skal sæta refsingu. Þriðja brot varðar embættismissi eða frávikning úr stöðunni um stundarsakir, eigi skemur en 3 mánuði, eða að fullu og öllu, ef miklar sakir eru. Sé um lækni að ræða, missir hann lækningaleyfi sitt ásamt embættinu.

Sömu refsingu skal hver sá læknir sæta, þótt hann sé ekki embættismaður, sem er ölvaður, þegar hann er að gegna læknisstörfum sínum, og kemur þá missir lækningaleyfis um stundarsakir eða fyrir fullt og allt í stað embættis- eða sýslunarmissis.

21. gr.

Séu lyfsalar eða þjónar þeirra ölvaðir við störf sín, sæta þeir sömu refsingu og læknar.

22. gr.

Séu skipstjórar, stýrimenn, bátformenn eða vélstjórar ölvaðir við störf sín á skipi, sem þeir eiga að stjórna, sæta þeir sömu refsingu og embættismenn samkvæmt 20. gr. Kemur þá missir réttar til skipstjórnar, stýrimennsku eða vélgæzlu, eftir því sem við á, í stað embættismissis eða sýslunarmissis.

23. gr.

Ef flugmenn eða bifreiðastjórar eru undir áhrifum áfengis við flug eða akstur, varðar það missi flug- eða ökuskirteinis um stundarsakir, þó eigi skemur en 3 mánuði, eða fyrir fullt og allt, ef miklar sakir eru eða brot er ítrekað.

VII. KAFLI.

Refsiákvæði.

24. gr.

Fyrir brot gegn 3. gr. skal refsa þannig:

1. Ef áfengi er flutt inn í því skyni að selja það eða veita fyrir borgun, þá varðar það sektum:

Fyrsta sinni	1000— 5000 kr.
Öðru sinni	2000—10000 —
Þriðja sinni	4000—20000 --

Auk þess greiðist í sekt 40 kr. á hvern lítra þess áfengis, sem innflutt er.

Sé um verulegt brot að ræða, má ennfremur dæma sökunaut í fangelsi, og skal það jafnan gert, þegar um margitrekað brot er að ræða.

Flytji skip hingað ólöglega áfengi, svo að telja megi það verulegan hluta af farmi þess, skal það gert upptækt með dómi handa ríkissjóði.

Brot gegn 3. gr. telst fullframið, þegar áfengi það, sem til sölu eða veitinga er ætlað, er flutt inn í landhelgi.

Skip skal ávallt vera að veði til tryggingar greiðslu á sektum og málskostnaði, og má kyrretja það og selja, að undangengnu fjárnámi, til lúkn- ingar hvorutveggja.

2. Nú þykir eigi sannað, að áfengið sé flutt inn til sölu eða veitinga fyrir borgun, svo og þegar skipstjóri ber ábyrgð á broti skipverja, en er ekki við það riðinn að öðru leyti, þá varðar það sektum frá 100—3000 kr.

Jafnan skal hið ólöglega aðflutta áfengi verða eign ríkissjóðs.

25. gr.

Skýri skipstjóri lögreglustjóra, hreppstjóra eða sérstökum löggæzlumanni rangt frá um áfengi það, er hann hefir meðferðis, eða dragi að skýra frá áfengisbirgðum samkvæmt 3. gr., skal hann sekur um 500—5000 kr., liggi ekki þyngri refsing við broti hans samkvæmt öðrum lagaákvæðum. Skip er að veði fyrir sektum og málskostnaði eins og segir í 24. gr. 1., síðustu málsgrein.

Áfengi það skal gert upptækt, sem skotið var undan innsigli eða vanrækt að skýra frá.

26. gr.

Brot gegn fyrri málsgrein 6. gr. varða refsingu samkvæmt 24. gr.

27. gr.

Brot gegn 7. gr. varða sektum, 100—5000 kr., og skal sökunautur ennfremur sæta fangelsi, ef áfengið hefir verið ætlað til sölu eða veitinga fyrir borgun og brot er margítrekað, eða miklar sakir eru að öðru leyti.

28. gr.

Misbeiti læknir lækningaleyfi sínu til þess að útvega mönnum áfengi til neyzlu, með því að láta af hendi áfengi eða áfeng lyf eða lyfseðil á áfengi án þess að áfengið sé nauðsynlegt til lækninga, skal hann við fyrsta brot sæta sektum, 200—2000 kr. Ítrekað brot varðar sektum 400—5000 kr.

Sama gildir um lyfsala og þjóna þeirra, ef þeir misnota aðstöðu sína til þess að selja mönnum áfengi til neyzlu.

Sé brot margítrekað, eða að öðru leyti stórfellt, skal auk sektar svipta sökunaut leyfi til þess að láta af hendi áfengi eða áfengisblöndur eða gefa út áfengisseðla. Lágmark leyfissviptingar skal vera 2 ár. Sé brot svo vaxið, að það falli undir ákvæði 30. gr. 2. málsgr., skal beita refsingu samkvæmt þeirri grein.

29. gr.

Misnoti veitingamaður, sem leyfi hefir til áfengisveitinga, leyfi sitt með því að veita áfengi á öðrum tímum eða á annan hátt en honum er heimilt, eða aðrar vintegundir, svo og með því að selja áfengi án þess að neytt sé á staðnum, varðar það refsingu samkvæmt 30. gr. og leyfissviptingu samkvæmt 31. gr.

30. gr.

Brot gegn ákvæðum 16. gr. varða sektum frá 200—2000 krónum. Sé brotið itrekað, varðar það sektum frá 400—5000 krónum.

Brjótí nokkur oftar ákvæði þessarar greinar eða geri sér að atvinnu sölu eða veitingar áfengra drykkja, varðar það, auk sektar, fangelsi allt að 3 mánuðum.

31. gr.

Verði maður, sem leyfi hefir til veitingasölu eða gistinguhalts samkvæmt lögum nr. 21, 15. júní 1926, sekur um brot á ákvæðum 16. gr., varðar það refsingu samkvæmt 30. gr. Hafi brotið átt sér stað í sambandi við atvinnurekstur hans, skal hann auk refsingarinnar sviptur veitingaleyfi, í fyrsta sinni ekki skemur en einn mánuð, í annað sinni ekki skemur en þrjá mánuði og í þriðja sinni að fullu og öllu.

Þjónustumenn sæti sektum, 50—1000 kr.

32. gr.

Brot gegn ákvæðum 14. gr. varða sektum frá 25—500 krónum.

33. gr.

Brot gegn 17. gr. varða sektum 50—2000 kr. og ítrekað brot 100—4000 kr. Fjárnám fyrir sektum og kostnaði skal gera í bátum og flutningatækjum, sem notuð eru til ólöglegs áfengisflutnings.

34. gr.

Brjóti nokkur ákvæði 18. gr. 1. málsg. varðar það veitingasala, ef það er með vitund hans, 50—1000 kr. sekt og neytanda 25—500 kr. sekt. Þriðja brot varðar veitingasala missi veitingaleyfis.

Brot gegn 2. málsg. 18. gr. varðar félagsstjórn, þjónustumenn og neytendur 50—2000 króna sektum.

35. gr.

Brot gegn 19. gr. varða sektum frá 25—500 kr., nema þyngri refsing liggir við að öðrum lögum.

36. gr.

Brot gegn 20.—22. gr. varða sektum: Fyrsta sinni 100—500 kr. Öðru sinni 200—1000 kr. Þriðja sinni stöðu- eða starfsmissi samkvæmt ákvæðum áður nefndra greina.

37. gr.

Sá, sem kemur því til leiðar með fortölum eða fjárframlögum, heitum, hótunum eða ráðum sínum, að 3., 6. gr. 1. málsg. eða 7. gr. þessara laga verði brotin, veitir til þess aðstoð í orði eða verki, tekur þátt í gróða af þeim brotum eða aðstoðar aðra til þess að halda þeim gróða, skal, þótt hann verði ekki talinn aðalmaður í verknaðinum, sæta sektum, 50—4000 kr.

VIII. KAFLI.

Ýms ákvæði.

38. gr.

Af ágóða ríkisins af áfengissölu skulu árlega ganga 15000 kr. til Stórstúku Íslands til bindindisstarfsemi innanlands.

39. gr.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna allar í Menningarsjóð.

Gera skal aðför hjá hinum seku til lúkningar sektum samkvæmt lögum þessum, að því aðeins skulu þeir afplána sektir í fangelsi, að fé þeirra hrökkvi ekki fyrir þeim.

40. gr.

Vinnuskylda má vera samfara afplánun sekta samkvæmt lögum þessum.

41. gr.

Fara skal með mál út af brotum á lögum þessum og reglum sem almenn lögreglumál.

42. gr.

Lög þessi skal prenta á íslensku, dönsku, þýzku, ensku og frönsku, og svo mörg eintök, að nægi til að senda umboðsmönnum ríkisins í öðrum löndum.

43. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 64, 19. maí 1930, og öll þau lagaákvæði, er koma í bág við þessi lög.

Greinargerð.

Frumvarp þetta er samhljóða frumvarpi því, er flutt var á síðasta þingi. Allar hinar sömu ástæður eru enn fyrir hendi, og þó í fyllri mæli. Heimabruggun hefir aukizt að mun frá í fyrra, og er sýnilegt, að hún fer vaxandi með ári hverju, þar til bannið er afnumið, en samfara heimabruggi vex ofneyzla áfengis, og þá sérstaklega „landans“, einkum í þeim héruðum, sem áður voru að mestu „þurr“. Munu ekki finnast nú nema tvær eða þrjár sýslur á landinu, þar sem ekki er heimabruggað í smærri eða stærri stíl.

Ríkissjóður er svo skuldum hlaðinn, að hann getur að minnstu leyti bætt úr þeim kröfum, sem til hans eru gerðar með sanngirni, og svo langt er frá því, að hagur hans batni, að enginn, sem til þekkir, lætur sér koma til hugar, að skuldir hans fari lækkandi á næstu árum, heldur er þvert á móti fyrirsjáanlegt, að þær aukast að mun, jafnvel þó atvinnuvegunum sé um of íþyngt, eins og undanfarið hefir verið gert. Hinsvegar er ríkissjóði vis mikill tekjuauki af einkasölu áfengis, ef frv. þetta verður samþykkt. Gróðann af óleyfilegu áfengi taka nú smyglarar og „landa“-bruggarar. Þeir eru hinir einu, sem græða á því ástandi, sem nú ríkir, en aðrir ríkisborgarar tapa bæði fjárhagslega og siðferðislega.

Bandaríkjamenn eru á leið að afnema bannið. Mikill meiri hluti þjóðarinnar hefir séð, hvílikt kák bannlögin þar í landi hafa verið, og hefir þó ekki skort á fjárframlög til að reyna að halda þeim uppi.

Að öðru leyti visast til greinargerðar frumvarpsins frá í fyrra.